

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister MZS

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Sport
Team 1

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e

T 070- 5.1.2e

M +31(0)5- 5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

15 juni 2020

Kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)

1

Uw kenmerk

xxxx

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft	Financiële steun betaald voetbal
Vergaderdatum en -tijd	17 juni 2020 17:00
Vergaderplaats	videocall

Paraaf 5.1.2e

Paraaf 5.1.2e

1 Aanleiding en doel overleg

Op uw verzoek praat u met uw collega Hoekstra van Financiën over het Deltaplan betaald voetbal van KNVB, Eredivisie en Keuken Kampioen Divisie. Zij vragen maximaal 140 miljoen financiële ondersteuning van de overheid, als men het gehele voetbalseizoen 20/21 zonder publiek moeten spelen vanwege de coronacrisis.

2 Deelnemers overleg

- Martin van Rijn, minister voor Medische Zorg en Sport
- Wobke Hoekstra, minister van Financiën

3 Te bespreken punten

Pijler 1 van het Deltaplan betaald voetbal (maatschappelijk belang betaald voetbal):

- De gevraagde financiële steun (hoogte van het bedrag en soort steun)
- Politiek en maatschappelijk draagvlak
- Voorwaarden voor overheidssteun: Welke offers mogen wij als overheid van de sector zelf verwachten?

4 Advies en toelichting

Deltaplan betaald voetbal

Vrijdag 5 juni heeft u een gesprek gehad met KNVB, Eredivisie en Keuken Kampioen Divisie over het deltaplan voor de toekomst van het Nederlands betaald voetbal (in tijden van corona).

Het plan bevat drie pijlers:

1. Maatschappelijk belang betaald voetbal (vooral gericht op het ondervangen van de financiële schade vanwege de coronacrisis door de sector zelf en de overheid);
2. Veilig voetballen (stappenplan en protocollen van 'individueel trainen' naar 'competitiewedstrijden');
3. Veilige en innovatieve voetbalbeleving (innovatieve producten voor fans en nieuwe verdienmodellen).

Over de tweede pijler is advies gevraagd aan het OMT (24 juni weten we meer). Daarbij neemt het ministerie van JenV het voortouw. U praat daarover op 24 juni met uw collega van JenV Grapperhaus.

Met betrekking tot de derde pijler, sluit de KNVB aan bij de Alliantie Evenementenbouwers die in gesprek zijn met EZK, OCW, JenV en VWS.

De eerste pijler vraagt een apart besluitvormingstraject. De financiële uitgangspunten:

- Het voortijdig beëindigen van de competitie 2019/2020 leidde tot een omzetsderving van 96 miljoen. Het betaald voetbal heeft dit opgelost, onder andere met behulp van generieke overheidssteun zoals de NOW-regeling.
- Het verdienmodel van het Nederlandse betaald voetbal is voor een belangrijk deel gebaseerd op ticketing en hospitality (skyboxen), m.a.w. het spelen voor publiek is noodzakelijk.
- Als het hele seizoen 2020/2021 zonder publiek wordt gespeeld, is de geschatte omzetsderving 331 miljoen. Indien er tot 31 december zonder publiek wordt gespeeld, is dat 204 miljoen.
- De betaald voetbalclubs lossen dat grotendeels op door loonoffers (20 miljoen), extra besparingen en alternatieve inkomsten (95 miljoen), NOW-regeling t/m september (26 miljoen). Hierbij dragen de breedste schouders de zwaarste lasten. De 4 topclubs zullen de omzetsderving grotendeels zelf kunnen oplossen (50 miljoen).
- Er blijft een bedrag van max 140 miljoen (in geval er een heel jaar zonder publiek wordt gespeeld) over waar de KNVB een financieel vangnet voor aan de rijksoverheid vraagt. Het gaat om maximaal 12 miljoen euro per maand zolang de publieksbeperkingen van kracht zijn. Het bedrag wordt verdeeld in 86 miljoen als overbruggingsuitkering (grotendeels in de vorm van een NOW-uitkering. Die zal dan vanaf september moeten doorlopen!) en 54 miljoen als overbruggingsfinanciering (kredietfaciliteit met garantstelling vanuit de rijksoverheid zoals ook bij de GO-C). Ook hierbij geldt dat het om een groot deel (zo'n 70%) om loonkosten gaat.
- Voor beide opties gelden strikte voorwaarden voor de voetbalclubs om in aanmerking te komen. De KNVB heeft deze opgesteld. Voorwaarden voor de uitkering zijn onder andere dat alleen financiële schade t.g.v. corona wordt gedekt, dat maatschappelijke activiteiten waaronder vrouwenvoetbal en jeugdopleidingen worden gecontinueerd, geen bonussen voor bestuurder/directie en een gedeeltelijke terugbetalingsregeling bij transfers. Voorwaarden voor de kredietfaciliteit zijn onder andere dat het geld niet wordt gebruikt voor herfinanciering, aflossingstermijn van 5 tot 7 jaar na het

opheffen van de publieksbeperkingen en 30% garantie vaststelling (bijv. via mediagelden).

Kenmerk

Vervolg(gesprek)

Eind juni is er een vervolgesprek met de KNVB waarin om meer duidelijkheid van de overheid wordt gevraagd over de het verzoek om financiële steun. U heeft in het vorige gesprek al aangegeven dat men dan nog geen definitief antwoord kan verwachten. U hebt aangegeven dat u eerst het voorstel met uw collega's in kabinet wil bespreken. Als 'winstwaarschuwing' noemde u al dat het kabinet niets ziet in sectorspecifieke steun. Temeer omdat nog niet bekend is hoe een eventueel generiek steunpakket 3.0 (na september) er uit gaat zien en welk effect dat heeft voor het betaald voetbal. Als de NOW-regeling daarvan een onderdeel zal zijn, zullen met name de 'kleinere' clubs daar al voor een groot deel mee geholpen zijn.

U hebt toegezegd dat we gaan onderzoeken of en onder welke voorwaarden de 'kredietfaciliteit' mogelijk zou kunnen zijn. Dit is ambtelijk (EKZ, FIN en VWS) verkend (hier komen we verder op in de nota op terug). Ook daarbij blijft gelden dat het kabinet eerst in zal zetten op generieke steun voor sectoren die ook na september onevenredig door de coronacrisis worden getroffen. En daarna pas sectorspecifiek kan bekijken wat er verder nog nodig is.

Daarnaast zouden wij de KNVB nog een aantal concrete vragen voorleggen waarop we een antwoord moeten hebben.

Coalitieoverleg

Woensdag 10 juni is de vraag om financiële steun aan het betaald voetbal besproken in het coalitieoverleg. We hebben daar de volgende terugkoppeling van gekregen:

- Steun aan breedtesport en amateurclubs zou eerder moeten dan het steunen van de private en goed verdienende sector! Daar moet wel de prioriteit liggen.
- Als voorwaarde vond men het heel belangrijk dat de KNVB ook goede verbeterplannen laat zien/ kwaliteitsslag op de sector.
- Een aantal jaren geleden hebben ze gesproken over anders opzetten van de competitie. Kan het BVO toe met minder clubs?
- Op welke wijze voert de KNVB/BVO vernieuwingen door in hun bedrijfstak die er voor zorgen dat ze toekomstbestendig zijn, en niet terug vallen naar 'business as usual'?
- Hoe zit het met de topsalarissen?

Uitvraag bij de KNVB

Bovenstaande vragen en een aantal andere vragen over het Deltaplan hebben we uitgezet bij de KNVB:

- Waar zitten wel verkochte seizoenkaarten nu in? Zitten die in het bedrag dat clubs zelf moeten oplossen of hebben die nog invloed op de hoogte van de steun?
- Als de NOW doorgaat, hoeveel overbruggingsuitkering en -financiering is er dan nog nodig?
- Hoe lang heeft licentiecommissie nodig om de plannen te beoordelen?
- Wat is het minimale bedrag dat nodig is voor clubs om te overleven, los van het sportieve element?
- Waarom wacht je met investeringen voor volgend seizoen? Wat zou je dan doen zonder vangnet? Val je dan om?

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 1

Kenmerk

- Wat verdienen spelers in eredivisie en 1e divisie (eventueel in staffels, met andere woorden hoeveel spelers vallen in welke inkomenscategorie)?
- Waarop zijn de salariskortingen gebaseerd? Welke afspraken liggen daaronder?

We hebben nog geen reactie ontvangen. Mochten we dit voor het gesprek met uw collega Hoekstra alsnog ontvangen dan zullen we die aan deze nota toevoegen.

Sectorspecifieke steun

Allereerst is het van belang te markeren dat we het hebben over financiële steun aan een sector, en van daaruit er ook met een financiële bril naar kijken. Maar de meerwaarde van het betaald voetbal voor Nederland zit niet zozeer aan de financieel-economische kant, als wel aan de sociaal-maatschappelijke kant. Dat maakt dat we het verhaal breder moeten bekijken dan alleen de 'droge' vraag om financiële steun, zoals bij ondernemingen in andere marktsectoren het geval kan zijn.

Alles afpellend kunnen we concluderen dat we nu op een punt zijn dat het frame van de KNVB (we zijn als sector solidair; we moeten als een sector worden benaderd) zich moeilijk verhoudt tot de variatie in de sector (heel grote clubs/ondernemingen tot heel kleine clubs/ondernemingen). En zeker als we de vraag om steun krijgen en dan naar de instrumenten kijken, ontkomen we er niet aan om niet naar de sector als geheel te kijken, maar juist naar de 34 afzonderlijke BVO's.

In dit stadium te vroeg is om afspraken te maken over sectorspecifieke uitkeringen, omdat überhaupt nog niet duidelijk is of er vanaf september/oktober sprake is van generieke steunpakketten, en hoe die er dan uitzien.

Mogelijkheden voor kredietfaciliteit

De KNVB vraagt een overbruggingsfinanciering (kredietfaciliteit) van maximaal 54 miljoen euro van de Rijksoverheid. We hebben hierover met onze collega's van EZK en FIN gesproken. Er zijn voor Betaald Voetbal Organisaties (BVO's) geen formele belemmeringen om gebruik te maken van de generieke GO-C-regeling (boven € 1,5 mln) of de generieke BMKB-C-regeling (onder de € 1,5 mln). De KNVB heeft op basis van een gesprek met sponsor ING echter aangegeven dat banken 'omwille van reputatieschade' niet willen lenen aan BVO's, ook al staat daar een staatsgarantie van 80 of 90% tegenover. Dit hebben we voor waar aangenomen, maar de vraag is hoe grondig de KNVB dit gesprek heeft gevoerd, en of andere banken hier hetzelfde in zitten. (Het zou kunnen dat dit niet grondig is verkend, omdat de KNVB/BVO's bang zijn de materiële toets van banken voor zaken als rentabiliteit, niet te kunnen doorstaan.)

U zou met uw collega Hoekstra kunnen afspreken dat met de KNVB wordt gebeld dat zij met de banken/NVB moeten gaan praten om in kaart te brengen of leningen echt niet mogelijk zijn, en waarom dan niet. In tweede instantie is het voorstel dat U en/of uw collega Hoekstra bij een volgend gesprek met de NVB zit om uit eerste hand de bezwaren te horen en te kijken welke mogelijkheden er zijn om ze hier nog in te laten bewegen.

Kenmerk

Het kan zijn dat er toch overwegende bezwaren zijn van de banken en de GO-C/BMKB-C een onbegaanbare route is. Daar zou het voor ons op kunnen houden, waarna de focus van de BVO's voor steun zich nadrukkelijker zou moeten verplaatsen naar het lokale niveau (gemeenten, sponsors). Op dit moment inventariseert de Vereniging Sport en Gemeenten welke afwegingen gemeenten met (een) BVO('s) maken over eventuele steun aan de BVO('s). Dat zal binnenkort duidelijk zijn. Wellicht is daarmee de nood dan geledigd, maar voor het geval dat niet is, resteert de bespreking van de terugvaloptie van het direct verstrekken van individuele staatsleningen aan BVO's. Dit kan ook een optie zijn voor het geval een deel van de BVO's voldoet aan de GO-C/BMKB-C-voorwaarden en een ander deel niet. Welke soepeler voorwaarden dan die in de GO-C/BMKB-C zouden we hier dan aan kunnen verbinden voor dergelijke BVO's? En moeten we dat dan wel willen? Het kan zijn dat als de generieke steunpakketten toch doorgaan, dat dan de lening met dat geld versneld wordt afgelost (dat is maatschappelijk goed uit te leggen). Als dat niet zo is, en de BVO blijkt niet in staat om terug te betalen, kun je het alsnog omzetten in een uitkering (maatschappelijk gezien lastig) of de BVO's failliet laten gaan (maatschappelijk gezien ook lastig).

Welke offers mogen wij als overheid van de sector zelf verwachten?

De derde uitkomst van het bila zou kunnen zijn dat beide bewindspersonen beelden uitwisselen over wat acceptabele offers zijn van de sector zelf. Het ligt daarbij voor de hand dat ze inzoomen op de spelersalarissen. Gedetailleerde informatie hierover volgt nog van de KNVB, maar waarschijnlijk niet voor het bila.